کۆماری عێراق
هەرێمی کوردستان
سەرۆک

بڕیار
ژمـارە (١٣)ی سـاڵی ٢٠٢١

بەپێـی ئەو دەسـەڵاتەی پێمانـدراوە لە بـڕگەی (یەکەم)ی مـاددەی (دەیەم) لە یاسـای سـەرۆکایەتیی هەرێمـی کوردسـتان ژمـارە (١)ی سـاڵی ٢٠٠٥ی هەمـوارکراو و پاڵپشـت بە یاسـاکاریی پەرلەمـانی کوردستان کە لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٣)ی ڕۆژی ٢٠٢١/٩/٧ کردوویەتی، بڕیارماندا بە دەرکردنی:

یاسای ژمارە (١٢)ی ساڵی ٢٠٢١
یاسای نیشان و میدالیا لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق

ماددەی (١):
بۆ مەبەستی حوکمەکانی ئەم یاسایە، ئەم زاراوە و دەستەواژانەی خـوارەوە ماناکـانی بەرامبەریـان دەگەیەنن:
یەکەم: هەرێم: هەرێمی کوردستان ـ عێراق.
دووەم: سەرۆک: سەرۆکی هەرێمی کوردستان ـ عێراق.
سێیەم: ئەنجومەن: ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان ـ عێراق.

ماددەی (٢):
یەکەم: نیشان و میدالیا بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە بریتین لەمانەی خوارەوە:
١- نیشانی نیشتمان.
٢- نیشانی ئاشتی و پێکەوە ژیان .
٣- نیشانی پێشمەرگە.
٤- میدالیای بەرخودان و قارەمانێتی.

دووەم:
١- **نیشانی نیشتمان:** بەو کەسانە دەبەخشرێت کە لە بواری مەدەنیدا خزمەتێکی ناوازە پێشکەش بە هەرێـم دەکەن، یـان داهێنـانێکی مەزن لە بـواری کارەکەیانـدا دەکەن، بەجۆرێـك کە لە خزمەتـی مرۆڤایەتیدا بێت.
٢- **نیشـانی ئاشـتی و پـێکەوە ژیـان:** بەو کەسـانە دەبەخشـرێت کە خزمەتێکـی نـاوازە لە بـواری گەشەپێدانی ئاشتی و مافی مرۆڤ و پێکەوە ژیان پێشکەش بە هەرێم دەکەن.
٣- **نیشانی پێشمەرگە:** بەو کەسە بیانیـانە دەبەخشـرێت کە خزمەتێکـی نـاوازە پێشـکەش بە هەرێـم دەکەن.

٤- **میـدالیای بەرخـودان و قارەمـانێتی:** بەو کەسـانە یـان بە میراتگرەکانیـان دەبەخشـرێت کە لە بوارەکانی سەربازی و ئاسایش، یان لە میانەی پاراستن و بەرگری لە هەرێـم، خزمەتێکی گەورەی بێ هاوتا پێشکەش دەکەن کە شایستەی ڕێزلێنان و بەرز ڕاگرتنە.

ماددەی (٣):

یەکەم: شێوە و نەخش و نیگار و هێماکان، و ئەو ماددانەی کە نیشان و میدالیای لێ دروست دەکرێـت، بە پەیڕەوێک دیاری دەکرێت کە لەلایەن سەرۆک دەردەچێت.

دووەم: نیشان و میدالیا بە مەرسوم، لەلایەن سەرۆک، لە بۆنەیەکی تایبەتیدا دەبەخشرێن.

ماددەی (٤):

یەکەم: سەرۆک بۆی هەیە لە هەر کاتێکدا نیشان و میدالیا بە کەسانی شایستە ببەخشێت.

دووەم: سەرۆکایەتی هەرێم بۆی هەیە پێشنیار بۆ دیاریکردنی کەسانی شایستە بە بەخشینی نیشـان و میدالیا بکات.

سێیەم: سـەرۆکی پەرلەمـانی کوردسـتان و سـەرۆکی ئەنجـوومەنی دادوەری لە هەرێـم، بۆیـان هەیە پێشنیار بۆ دیاریکردنی کەسانی شایستە بە بەخشینی نیشان و میدالیا بکەن.

چوارەم: کەسانی شایستە بۆ وەرگرتنی نیشـان و میـدالیا لەسـەر ڕاسـپاردەی وەزیـری تایبەتمەنـد یـان سەرۆکی لایەنە نەبەسـتراوەکان بە وەزارەت، بەڕەزامەنـدی ئەنجـومەن، بـۆ سـەرۆکایەتی هەرێـم پێشنیار دەکرێن.

پێـنجەم: لیژنەیەکـی تایبەتمەنـد لە سـەرۆکایەتی هەرێـم پێکـدەهێنرێت، بـۆ هەڵسـەنگاندنی پێشنیارکراوان، بۆ خستنە بەردەمی سەرۆک بە مەبەستی بەخشینی نیشان و میدالیا.

ماددەی (٥):

یەکەم: هەڵگرانی نیشان یان میدالیا بەپێـی حوکمەکـانی ئەم یاسـایە، ئەم ئیمتیازاتـانەی خوارەوەیـان پێدەبەخشرێت:-

١- بانگهێشتکردنیان بۆ بۆنە نیشتمانییە فەرمییەکان.

٢- بەخشـینێکی دارایـی کە بـڕەکەی لەلایەن سـەرۆکایەتی هەرێـمەوە دیـاری دەکرێـت و لە بـودجەی سەرۆکایەتی هەرێم خەرج دەکرێت.

٣- هەر بە خشین و ئیمتیازێکی تر کە لە پەیڕەوی جێبەجێکردنی حوکمەکانی ئەم یاسایەدا هاتبێت.

دووەم: نیشان و میدالیا لە بۆنە فەرمیی و نیشتمانییەکاندا بەخۆوە دەکرێن.

سێیەم: لە کاتی مردنی هەڵگرانی نیشان و میدالیا، میراتگرەکانیان مافی پارێزگاریی کردنیان لە نیشان و میدالیاکە هەیە، بەڵام مافی بەخۆوەکردنیان نییە.

ماددەی (٦):

یەکەم: سەرۆکی هەرێم بە مەرسومێک نیشان یان میدالیای بەخشراو لە هەڵگرەکەی دەستێنیتەوە، لەسەر ڕاسپاردەی لیژنەیەکی لێکۆڵینەوە کە لە سەرۆکایەتی هەرێم بۆ ئەو مەبەستە پێک دێت، لە سێ ئەندام کە یەکێکیان مافپەروەر بێت لە کاتی هاتنەدی یەکێک لەم حاڵەتانەی خوارەوە:-

١- ئەگەر دەرکەوت کە پێشتر حوکمدراوە بە تاوانێکی ئابرووبەر یان دواتر پێی حوکمدرا.

٢- ئەگەر دەرکەوت کە پێشتر کارێکی دژ بە گەل، خاک یان بەرژەوەندییە باڵاکانی هەرێم ئەنجام داوە یان دواتر ئەنجامیان بدات.

٣- ئەگەر دەرکەوت لەسەر بنەمایەکی ساختە یان نادروست نیشان یان میدالیاکەی بە دەست هێناوە.

٤- ئەگەر کارێکی ئەنجامدا کە لەگەڵ بنەمای وەرگرتنی نیشان یان میدالیاکەی پێی بەخشراوە ناکۆک و دژ هاتەوە.

دووەم: لێسەندنەوەی نیشان و میدالیا بەپێی بڕگەی (یەکەم)ی ئەم ماددەیە، دەبێتە هۆی ڕاگرتنی ئیمتیازاتەکان، و لێسەندنەوەی ئەوانەی کەشیاوی لێسەندنەوە بن.

ماددەی (٧):

ئەرک و پێکهاتەکانی هەر لیژنەیەک کە لەم یاسایەدا هاتوون بە پەیڕەوێک دیاری دەکرێن کە لەلایەن سەرۆک دەردەچێت.

ماددەی (٨):

نیشان و میدالیای بەخشراو شیاوی مامەڵە پێکردن نین، بە پێچەوانەی حوکمەکانی ئەم یاسایەوە.

ماددەی (٩):

شێواز، نەخش، هێمای بەکارهاتوو لە دروستکردنی نیشان و میدالیا بە موڵکی هەرێم هەژماردەکرێن.

ماددەی (١٠):

نیشان و میدالیای بەخشراو بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە، نیشانەی گلدانەوەی ناخرێتە سەر.

ماددەی (١١):

هەرکەسێك کاری ساختەکردن یان لاسایی کردنەوەی هەر نیشان و میدالیایەکی هاتوو لەم یاسایەدا ئەنجام بدات، یان بەبێ مۆڵەتی لایەنی تایبەتمەند دروستی بکات، ئەوا بە زیندانیکردن بۆ ماوەیەك کە لە (١٠) دە ساڵ زیاتر نەبێت لەگەڵ ڕەچاوکردنی هەر سزایەکی توندتر کە لە یاسایەکی دیکەدا هاتبێت، سزادەدرێت.

ماددەی (١٢):

سەرۆک پەیڕەوێک بۆ دیاریکردنی کاروبارەکانی پەیوەندیدار بۆ ئاسان جێبەجێکردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەردەکات.

ماددەی (١٣):

پێویستە لەسەر لایەنە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی (١٤):

کار بە دەقی هیچ یاسا و بڕیارێک ناکرێت کە لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا ناکۆک بێت.

ماددەی (١٥):

ئەم یاسایە لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) جێبەجێ دەکرێت.

هۆیەکانی دەرچواندن

بەمەبەستی هاندان و ڕێزلێنان و نیشانکردنی ئەو کەسانەی لە بوارە جیاوازەکاندا خزمەتێکی ناوازەیان پێشکەش بە خاک و گەلی کوردستان دەکەن، ئەم یاسایە دەرچووێنرا.

نێچیرڤان بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان

هەولێر
٢٠٢١/١٠/٦